

Spolufinancováno
Evropskou unií

Práce ve středisku volného času je jen pro srdcaře, kterých je dnes ale málo,

říká ředitelka holešovského SVČ TyMy

Ačkoliv je mu sedmnáct, pubertu má dávno za sebou. Řeč ovšem není o dospívajícím chlapci, ale o Středisku volného času TyMy Všetuly v Holešově. Jeho ředitelkou je Jarmila Vaclachová, která se zde od samého počátku snaží řídit heslem, jež tu visí hned na několika místech: „*Čím dnes naplníme srdce našich dětí, tím ony zítra naplní náš svět.*“ Ani po mnoha letech ve vedení této volnočasové organizace neztrácí elán a motivaci, i když připouští určité zklamání ze zmateného materiálního světa, ve kterém jsou dnes velkou vzácností zapálení srdcaři.

Má tedy TyMy, které vzniklo před 17 lety, pubertu za sebou?

Určitě má. Navíc my počítáme ne 17, ale 21 let od doby zrození TyMy, protože všechno to začalo už v roce 2003. Budova, ve které dnes máme sídlo, sloužila do roku 2002 jako škola. Město nevědělo, co s nevyužitou budovou, a mně zrovna končila mateřská dovolená. Radnice byla vděčná za každý nápad. Tak jsem se nabídla, že bych zkusila zprovoznit volnočasové zařízení pro rodiny s dětmi, které tady tehdy chybělo. A oni souhlasili!

Jak na to vzpomínáte?

Spousta lidí mi tehdy tvrdila, že sem, na konec města, nikdo chodit nebude. Procházela jsem prázdnou budovou a přemýšlela, o co budou mít lidé zájem, jakou vymyslet náplň. A 8. března 2003 jsme *na koleně* uspořádali první akci s ukázkovým odpolednem břišních a společenských tanců. Tělocvična byla narvaná a já jsem byla nadšená. Tehdy se mi potvrdilo, že nezáleží jen na tom, kde to je, ale co tam je.

To vás tedy nakoplo k další aktivitě?

Ano. Poté se přihlásilo zhruba 50 dětí na společenské tance a 50 žen na břišní tance. Pro nás to byla obrovská motivace. V roce 2004 vznikla organizační složka města a já jsem se stala její vedoucí. Později jsme se stali střediskem volného času, které do té doby zřizoval Zlínský kraj, my jsme se stali nástupnickou organizací.

Říkáte, že jste byla po mateřské. Na co jste navazovala? Jaké jste měla předchozí zkušenosti?

Od patnácti let jsem pracovala jako dobrovolník, vedla jsem jiskry, pionýry, věděla jsem, jak pracovat s oddílem, jezdila jsem na tábory. Tady jsem se setkala se skvělými lidmi, kteří mě ovlivnili na celý život. Od svých 20 let jsem pracovala jako vedoucí PS na 2. základní škole v Holešově a také jako vychovatelka ve školní družině. Volný čas mě lákal a přitahoval a už od útlého věku pro mě byl srdeční záležitostí. Po revoluci jsem vystudovala vysokou školu a pracovala pár let i jako učitelka v Kostelci u Holešova. Vnitřně mě to pořád táhlo k organizování volného času. Navíc jsem stále a bez přestávky vedla tábory.

Takže jste šla za svým cílem...

To mě vždycky bavilo – realizovat své vize. S několika známými jsme dali dohromady nabídku, která se vyvíjí dodnes.

Jak se TyMy za ta léta proměnilo?

Doba se hodně změnila. Před těmi 21 lety bylo všechno jednodušší. Lidi jsou dnes zmatení a přesyceni nabídkami, kterých tehdy zdaleka nebylo tolik, co dnes. Tenkrát byli vděční za to, co bylo, a možná byli v tomto směru i pokornější. Dnes do toho všeho vstoupil fenomén sociálních sítí, počítačových her a mobilních telefonů, bez kterých bylo kdysi daleko snazší dát dětem impulsy a přitáhnout je k nějaké aktivitě. A také se sklouzlo ke komerci. Každý, kdo dnes něco jen trochu umí, snaží se to prodat. Vznikly organizace, které toho nabízejí přehřšel, přitom to ne vždy jde také ruku v ruce s kvalitou a s lidmi, co mají srdce na tom správném místě. Když někdo dováží dítě do kroužku z Holešova do Brna, už mi to nepřijde úplně normální. Spěchá se za úspěchy, pozlátky, efektem, což ale dětem moc neprospívá.

Nabídka TyMy je ale také obrovská.

Měli jsme v nabídce přes 100 kroužků, které organizujeme nejen zde, ale i v obcích v rámci mikroregionu. Ale nabídka vychází z poptávky, takže v září otevřeme jen to, o co bude zájem. Já tvrdím, že největší význam budou mít vždycky tradiční kroužky, třeba jako folklorní soubor Zrníčko, kterými prošly celé generace dětí, sportovní pohybové kroužky a další – takové si vždy najdou své zájemce. Ale pokaždé musíte přijít i s nějakou novinkou a stále sledovat, co se na tomto poli děje, abyste obstáli v současné konkurenci.

Co je na tom nejtěžší?

Sehnat kvalifikované lektory. Na druhou stranu si myslím, že stále zabírají jednoduché věci. Proto všem říkám – nehledejte složitosti, děti potřebují vědět, že je o ně zájem, že s nimi děláte srdcem, že se s nimi chcete scházet a být s nimi tam, kde mohou zakotvit a kde je jim dobře.

Doba je složitá a děti mají v sobě spoustu zmatku, jaký dřívější generace neměla, mají různé obavy a strachy.

Proto je tolik přitahují počítačové hry a sociální sítě, za což může i období covidu. Dítě dnes hovoří přes umělou inteligenci s kamarádem, kterého ani nezná, a s ním řeší své problémy. A to je myslím posláním střediska volného času a těchto aktivit, že si děti vyberou, kam chtějí chodit, najdou zde ty správné lidi, kteří je vedou nejen po odborné stránce, ale i po té pedagogické a lidské, aby našly místo, kde se mohou vyvíjet – což je pro mnohé děti velký problém.

Řekla jste, že je velmi těžké sehnat ty správné lidi, kteří jsou asi důležitější než samotné zaměření kroužku...

Určitě, když jsem začala tvořit nabídku, věděla jsem, že nejdůležitější budou kvalitní lidi, osobnosti, které se na to za měsíc nevykašlou. To byl základ. A v tom musí být i kontinuita, kterou nemůže přerušit ani nástup na mateřskou. Několik takových vedoucích máme. Ale také svádíme každoroční boj třeba s našimi středoškoláky, kteří tu vedou kroužky. Když odejdou na vysokou do velkých měst, přicházíme o ně. Na druhou stranu sem dojíždí i lidi zdaleka, například z Hranic, Kroměříže, Zlína, což je časově náročné, a i proto obdivuhodné. Ne každý se umí takto obětovat, protože naše aktivity se odehrávají odpoledne, o víkendech, o prázdninách atd.

Takže to není práce pro každého.

Je to práce pro srdcaře, kteří chtějí od života něco jiného a mají jiné priority. A taky výkon nerovná se odměna. Tady potřebujete lidi, kteří to mají jinak. A můžu říct, že je v současné

době hodně velký problém takové lidi sehnat. Čas je pro řadu lidí zásadní. Ale ve volnočasové práci to jinak nejde.

Kolika dětem pomáháte smysluplně prožívat jejich volný čas?

Zapsaných účastníků máme 1 000 až 1 100. Nejsou to ale jen děti z Holešova, počítáme i děti ve spolupracujících školách a školkách. Kromě kroužků, které jsou pro nás zásadní, protože financování SVČ se zaměřuje hlavně na pravidelnou činnost, nabízíme i jiné aktivity: celoměstské akce – olympiádu pro mateřské školy, soutěže pro děti z celého Holešovska, dny bez aut na kole, dny dětí a spoustu dalších tradičních akcí, které už od nás rodiny s dětmi o víkendech a svátcích očekávají. K naší náplni patří také příprava táborů, různých výukových programů atd.

Z té vaší nabídky se mi zdá, že nejvíc kroužků se zaměřuje na tanec. Je to tak?

Ano, určitě, o ten je největší zájem. Vedoucích máme docela dost. Frčí hlavně hip hop, street dance a také taneční kroužky pro nejmladší děti.

Je nějaký kroužek, který je naopak kuriózní?

Nabízíme například krav magu, což je izraelské bojové umění zaměřené na sebeobranu, capoeiru, což je zase brazilské bojové umění obsahující prvky akrobacie a tance. Oblíbený je pohybový kroužek parkouru, lukostřelby a celá řada dalších. Rádi bychom také otevřeli kroužek hobby horsingu, což je kombinace sportu, koníčku a nápadité hry, který v posledních pár letech získává pozornost napříč veřejností.

Říkala jste, že se táborům věnujete už od roku 1981, což je neuvěřitelná doba. Co vás nabíjí?

Je to náročné, protože doba je jiná, společnost je jiná. Děti jsou denně na mobilech a najednou přijdou na tábor, kde mají telefony zakázané. Děti jsou dnes zvyklé prosazovat svá ega, každý je individualista, což je na jednu stranu fajn, ale mají problém spolupracovat a domluvit se, poslouchat, naslouchat si navzájem. Ale po několika dnech začnou fungovat, je jim dobře a najednou jsou jak vyměněné. A tohle mě nabíjí, když vidím tuto proměnu.

Čím se ještě vyznačují vaše pobytové tábory?

Děti na nich vystupují ze své komfortní zóny, spí ve stanech, chodí na kadibudky, musí se podílet na všech činnostech, mají noční hlídky, pomáhají v kuchyni atd. Je skvělé, když rodiče dají dítě na takový tábor, kde okusí i to nepohodlí, kde se musí podřídit, spolupracovat a naučit se, že v tom týmu jsou nějaké vazby... To se ve školách nenaučí.

Pořádáte pobytové, ale i příměstské tábory...

Letos máme za sebou už výtvarný a sportovní tábor na Tesáku a indiánský tábor, kdy se spalo ve stanech, chystáme se na sportovní, výtvarný a taneční tábor v Beskydech (letos to bylo na Čartáku). Každý týden pak pořádáme dva nebo tři příměstské tábory s různým zaměřením, například na sport, tanec, LEGO, keramiku, gymnastiku atp.

TyMy je zapojen také do projektu místního akčního plánování (MAP), jakožto aktivní zástupce neformální vzdělávání. Jaká je vaše role?

Poskytujeme prostory pro semináře MAP, pedagogové od nás se účastní seminářů, některé aktivity z projektu MAP přímo pro školy a školky dokonce organizujeme. V únoru to byl

například seminář Pavla Neckáře z Centra pro rodinu Věna Olomouc na téma *Rodiče a dospívající syn*, v březnu jsme uspořádali *Řemeslný den*, který přiblížil dětem různá tradiční řemesla, která si mohly i vyzkoušet, na podzim chystáme *Hry s pravidly*, kde půjde o deskové hry, což je dnes další způsob, jak děti přivést k sobě a zároveň je odvést od počítačů. Sama jsem navíc dlouholetou členkou pracovní skupiny pro podporu moderních didaktických forem vedoucích k rozvoji klíčových kompetencí v MAP a řídicího výboru MAP za neformální vzdělávání, aktivně tedy s MAPem spolupracujeme.

Čerpáte také podporu z projektu OP JAK Šablony. Můžete to přiblížit?

Šablony jsou skvělé, protože díky nim si můžeme dovolit zorganizovat semináře, například s Janem Svobodou z ostravské univerzity, který je z oboru pedagogická psychologie, o dospívání a práci s kluky, na začátku ledna jsme zavítali na seminář o umělé inteligenci, vyslechli jsme přednášku vysokoškolského pedagoga a publicisty Boba Kartouse, jenž se dlouhodobě zaměřuje na inovace vzdělávání, na téma dezinformací, fenoménu tzv. hoaxů, dezinformačních webů a fake news, a jejich dopadů na společnost.

Díky šablonám si můžeme pozvat odborníky také do kroužků, kde spolupracují s vedoucím kroužku, organizujeme různá komunitní setkávání s rodiči, a protože jde o tzv. měkké programy, máme také možnost nakoupit materiál, na který bychom běžně peníze neměli. Jde například o počítače, tablety, interaktivní tabuli či stavebnice LEGO.

Jak vnímáte pomoc MAS Partnerství Moštěnka?

Jako velmi přínosnou. Výborná jsou setkávání v rámci MAS pro ředitele škol. Minimálně dvakrát do roka se koná výjezdní jednání, kdy si můžeme neformálně popovídat s jinými řediteli. Z takové spolupráce vždycky něco dobrého vzejde.

Pomáhá vám MAS i s tábory?

Ano, už několik let pořádáme díky podpoře z MAS komunitní příměstské tábory. MASka přispívá na materiál a pracovníky, takže rodiče platí mnohem méně.

Co byste si přála pro sebe a TyMy?

Každý by měl za sebou zanechat nějakou stopu a předávat dál to nejlepší, čeho je schopen. Přála bych si v TyMy motivované a zapálené lidi, kteří i v tom zmateném materiálním světě našli ten pravý smysl. Přála bych dětem, aby fungovaly vztahy v rodinách a lépe se s nimi komunikovalo. Přála bych nám všem pozitivnější pohled na svět a uvědomění si toho, jak se vlastně máme dobře. Abychom uměli najít štěstí tam, kde opravdu je.

Děkuji za rozhovor a vám i TyMy přeji hodně štěstí!

Marie Macháčová

Pozn.: Ilustrační fotky k rozhovoru jsou staženy z webových stránek www.tymycentrum.cz/galerie/